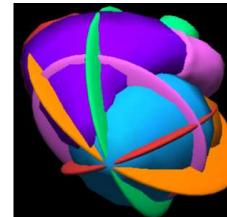

ШКОЛА ДОСКОНАЛОЇ ДОППЛЕР-ЕХОКАРДОГРАФІЇ

ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ СЕРЦЯ

За авторськими методиками «**ECHO 3P+4C**» та «**3D TRIPLAN**» М.Мирошника
Європейський Шпиталь ім. Жоржа Помпіду – Hôpital Européen Georges Pompidou
PARIS – FRANCE

Із застосуванням оригінальних педагогічних прийомів, серед яких: віртуальне
моделювання анатомії серця, фізична репродукція його елементів, концептуальний
систематизований підхід, навігація на ехосимуляторі

Для фахівців із променової діагностики серця (в тому числі пренатальної),
кардіологів, кардіохірургів, анестезіологів-реаніматологів, ургентистів, студентів,
всіх зацікавлених функціональною анатомією серця та її сучасним аналізом.

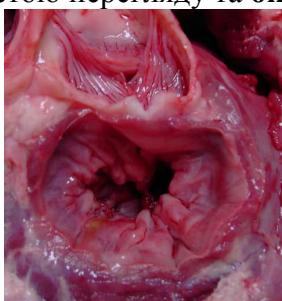
Допплер-ехокардіографія сформувалась історичним шляхом. Безперервний Допплер, одновимірний та двовимірний режими, імпульсний, кольоровий та тканинний Допплер, в трансторакальному та череззтравохідному доступах, поступово додавали специфічні технічні особливості проведення дослідження та інтерпретації показників, що їх кількість невпинно зростала.

Як наслідок, ця **безцінна для клінічної на наукової практики методика** наразі являє собою послідовне накопичення числених практичних прийомів та величезної кількості інформації, що їм присвячені тисячосторінкові видання. Опанування якими потребує років, але не гарантує оптимального обстеження пацієнта.

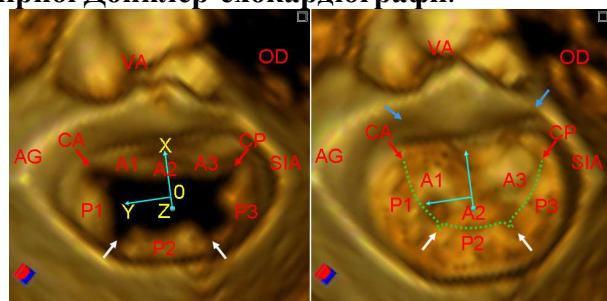
З появою тривимірної ехокардіографії ситуація радикально змінилась: «віртуальне функціонуюче серце» відкрило неосяжні можливості для прогресу в кардіології та кардіохірургії.

- Можливості спочатку потенційні, які слід було ще побачити, зрозуміти та застосувати.

Микола Мирошник, кардіолог в Європейському Шпиталі ім. Жоржа Помпіду (Париж), що впровадив у Франції тривимірну ехокардіографію (розробивши оригінальну систематизовану методику просторової навігації), застосував її спочатку для **пізнання функціональної томографічної анатомії серця**, далі як засіб **моделювання його анатомічних елементів**, і нарешті з метою перегляду та **оптимізації двовимірної Допплер-ехокардіографії**.

мітральний клапан: анатомічний вигляд з
боку лівого передсердя

той же вигляд у тривимірній ехокардіографії
(зліва – діастола, справа – систола)

Тривимірна ехокардіографія покликана радикально переглянути та суттєво доповнити класичну анатомію, що базується на аутопсії.

Адже:

- складаючись з м'яких тканин, серце має реальну геометричну форму лише тоді, коли воно наповнене кров'ю під певним тиском;
- причому ця геометрична форма, особливо складових елементів серця (стінок, порожнин, клапанів...), а також взаєморозташування останніх, постійно циклічно змінюється.

Серце, що його досліджує анатом, не відповідає живому, працюючому серцю в жоден момент його циклу!

Подібно тому як півтора століття тому методом «льодяної анатомії» М.І.Пирогов започаткував топографічну анатомію, **за допомогою тривимірної ехокардіографії ми розпочинаємо систематизоване викладання нової дисципліни – функціональної топографічної анатомії серця.**

Навчання анатомії та фізіології серця відтепер повинно починатись із тривимірної ехокардіографії!

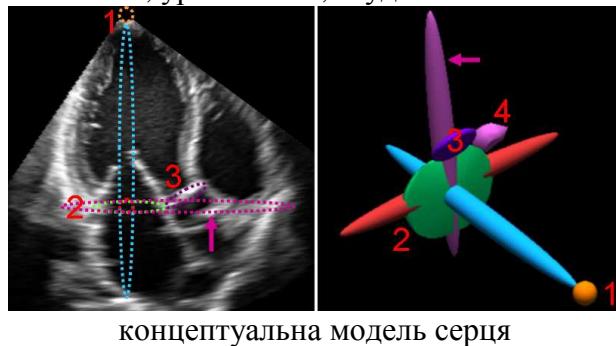
Саме так і передбачено нашою навчальною програмою.

Перший модуль – ФУНКЦІОНАЛЬНА ТОПОГРАФІЧНА АНАТОМІЯ СЕРЦЯ – включає, зокрема, наступні складові:

- методологія тривимірної навігації;
- просторова геометрія серця;
- біомеханіка серцевого циклу в нормі та при серцевій недостатності «систолічного» та «діастолічного» типу;
- основи двовимірної ехокардіографії.

Цей модуль:

- є основою для подальшого детального засвоєння ехокардіографістами дво- та тривимірної Допплер-ехокардіографії за методиками «ECHO 3P+4C» та «3D TRIPPLAN» (другий та третій модулі);
- надає кардіологам-клініцистам необхідну для діагностики та лікування сучасну інформацію щодо нормального та патологічного серця, допомагає «знайти спільну мову» з ехокардіографістами;
- повинен зацікавити променевих та функціональних діагностів, кардіохірургів, анестезіологів-реаніматологів, ургентистів, студентів.

концептуальна модель серця

Другий модуль - ПРАКТИЧНА ДОППЛЕР-ЕХОКАРДІОГРАФІЯ ЗА МЕТОДИКОЮ «ЕCHO 3P+4C» – призначений для тих, хто особисто працює з ультразвуковим сканером.

Допплер ехокардіографічне обстеження полягає у створенні та в аналізі зображення, що повинні проводитись в оптимальній послідовності та відповідно певному алгоритму. Обидві складові повністю залежать від «оператора» - ехокардіографіста.

Постійне теоретичне навчання та практичне тренування є звичайним для будь-якої операторської діяльності. Рівень сучасної технології дозволяє широко залучати до навчання операторів специфічні тренажери, класичним прикладом яких є авіасимулятор для пілотів.

Ми вивчатимемо ехографію за допомогою ЕХОСИМУЛЯТОРА – робочої станції тривимірної ехокардіографії.

Як здійснити досконале рутинне Допплер-ехокардіографічне обстеження? – Точне, репродуктивне, таке що надає потрібну клініцисту інформацію... – і разом з тим швидке?

Поставивши перед собою цю мету, М.Мирошник почав з аналізу та віртуального моделювання функціональної анатомії серця, що дозволило розробити універсальну методику його дослідження (спільну для тривимірної ехокардіографії, комп’ютерної томографії та ядерного магнітного резонансу). Результатом стали дві монографії:

Echocardiographie de suivi des marqueurs acoustiques (Ехокардіографія акустичних маркерів) (N. Mirochnik ; Ed. Sauramps Médical, 2012) (український варіант – «Векторний аналіз в ехокардіографії» (М.Мирошник, 2011);

Echocardiographie tridimensionnelle (Тривимірна ехокардіографія) (N. Mirochnik ; Ed. Sauramps Médical, 2012).

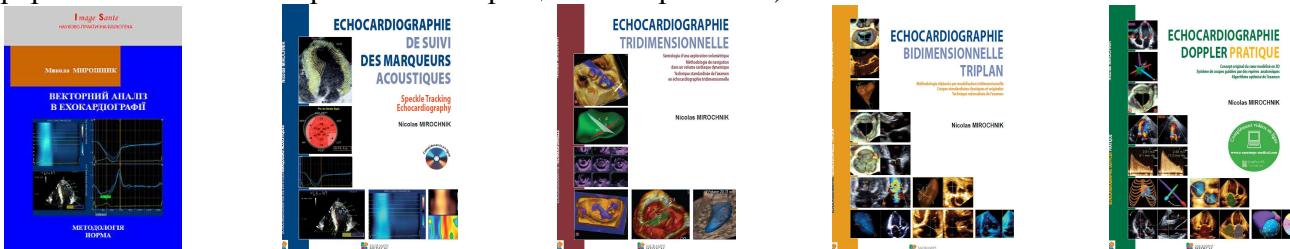
Водночас на основі тривимірної ехокардіографії створено оригінальну технологію фізичного відтворення серця: вручну та тривимірним принтером (**Reproduction physique des structures cardiaques. Une nouvelle voie d'exploration en cardiologie.** (Фізична репродукція структур серця. Новий шлях у кардіології.) Mirochnik N et al. Arch Mal Cœur 2000 ; 93 : 1203-9).

Надалі систему тривимірної внутрішньосерцевої навігації було адаптовано до особливостей двовимірної ехокардіографії (обмежені акустичні доступи, що позбавляють оператора вільної просторової орієнтації перерізів).

Таким чином з'явилася принципово нова методика двовимірної Допплер-ехокардіографії, що полягає в систематизованому скануванні серця трьома ортогональними перерізами, «прив'язаними» до певних анатомічних структур-орієнтирувачів: викладена в монографії **Echocardiographie bidimensionnelle triplan** (Двовимірна ехокардіографія триплан) (N. Mirochnik ; Ed. Sauramps Médical, 2013).

Застосування цієї методики забезпечує максимальний можливий діагностичний рівень двовимірної ехокардіографії, наближаючи її до тривимірної.

Остання книга (**Echocardiographie Doppler pratique** (Практична Допплер ехокардіографія) (N. Mirochnik ; Ed. Sauramps Médical, 2014)) присвячена практичним аспектам її реалізації: з метою прискорення дослідження (шляхом застосування прагматичних алгоритмів, залежно від специфічних умов кожного з випадків: наявність ехографічних доступів, ехогенність...), підвищення його точності та репродуктивності (завдяки оптимізованій технології здійснення перерізів та особливим прийомам покращення зображення).

книги М.Мирошника

Точність в усіх режимах класичної Допплер-ехокардіографії (двовимірному, одновимірному та Допплер) перш за все забезпечується якістю томографічних перерізів.

Перерізи повинні перетинати серце суворо **відповідно до певних діагностичних потреб.** Оскільки перерізи створюються оператором у реальному часі, жодна подальша їх корекція не можлива. Для того, щоб здійснити точний переріз, слід використовувати **анатомічні орієнтири.**

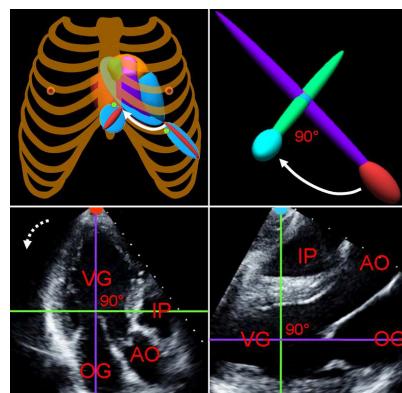
Наша школа присвятить значний час навчанню систематизованій методиці реалізації томографічних перерізів серця.

Ми розпочнемо, за допомогою ехосимулатора, з детального аналізу просторової геометрії серця, деформації та циклічної динаміки його основних структурних елементів: стінок, порожнин, клапанних кілець та стулок, великих судин.

Потім Ви власноручно зліпите їх з пластиліну – і з захопленням відчуєте, що нарешті все зрозуміли!

фізичне моделювання мітрального клапана з пластилину

віртуальне моделювання переміщення датчика між апікальним та парастернальним доступами

Далі ми разом шукатимемо – і отримаємо - відповідь на наступне питання: «Які томографічні перерізи оптимальні для дослідження анатомії та функції серця?»

Завдяки тривимірному моделюванню (віртуальному та фізичному) Ви грунтовно засвоїте орієнтацію цих перерізів відносно анатомічних елементів серця у кожен момент циклу: щоби безпомилково інтерпретувати зображення, які від них походять.

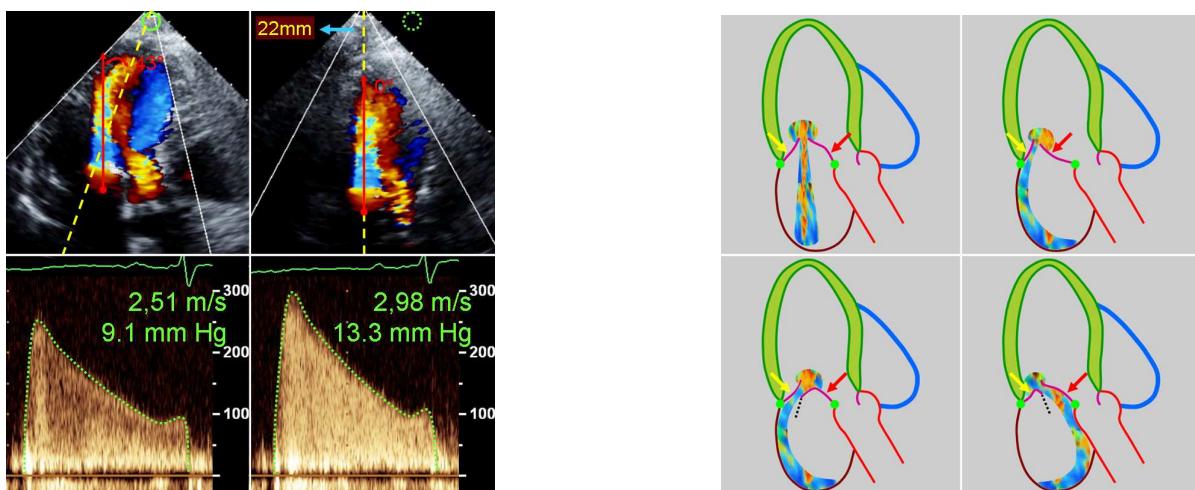
Коли теоретичну частину буде опановано, ми зосередимось на практичних аспектах проведення дослідження:

- як оцінити наші реальні можливості, виходячи з наявних акустичних доступів?
- з якого доступу та з якого перерізу починати обстеження і чому?
- в якій послідовності здійснювати наступні перерізи і за допомогою яких рухів датчика?
- критерії правильно орієнтованих перерізів; типові помилки та способи їх уникнення;
- прийоми покращення зображення залежно від конкретних діагностичних потреб;
- нормальні картина, що спостерігається в кожному з перерізів: у двовимірному режимі та в кольоровому Допплері;
- характерні патологічні ситуації: виявлення та інтерпретація;
- коли і як застосовувати М-режим, спектральний та тканинний Допплер, технологію акустичних маркерів (векторний аналіз)?
- візуальні спостереження та виміри, що їх слід систематизовано здійснити в кожному з перерізів та режимів візуалізації.

Оскільки ехогенні в усіх доступах пацієнти зустрічаються нечасто, ми розглянемо специфічні протоколи проведення дослідження, адаптовані до основних практичних ситуацій.

Теоретичні виклади супроводжуватимуться демонстраціями на пацієнтах. Ви особисто зможете прийняти в них участь, щоб переосмислити стереотипні жести, засвоїти нові прийоми сканування та способи покращення зображення.

Стосовно кожного з перерізів ми разом аналізуватимемо типові клінічні випадки у відеозаписі.

технічний прийом, що забезпечує точний вимір трансмітralьного градієнта при стенозі

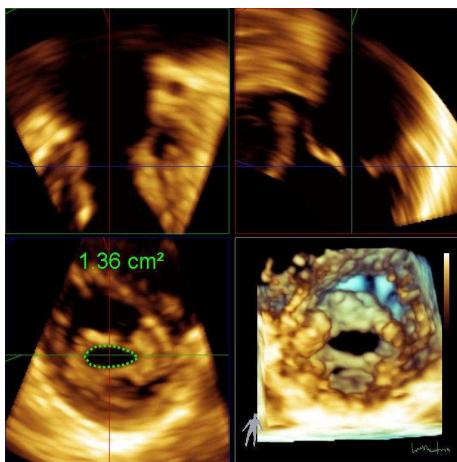
типу мітральної регургітації, що зустрічається у перерізі «3 порожнин»

Третій модуль - ТРИВИМІРНА ДОППЛЕР-ЕХОКАРДІОГРАФІЯ ЗА МЕТОДИКОЮ «3D TRIPLAN» – зацікавить далеко не лише тих, хто вже сьогодні має можливість власноручно використовувати наразі дорогі специфічні системи. Адже науково-технічний прогрес робить доступним технічне обладнання настільки швидко, що навчання користуванню ним постійно та істотно відстає. Дуже вірогідно, що рутинний ехографічний сканер незабаром стане тривимірним у кардіологічному застосуванні – як це вже відбулось у галузі пренатальної діагностики.

Ви ж до того часу, завдяки нашему практичному навчальному курсу, працюючи на ехосимуляторі, вже повністю оволодієте найскладнішим у тривимірній ехокардіографії – аналізом об'ємної інформації, просторовою орієнтацією та навігацією.

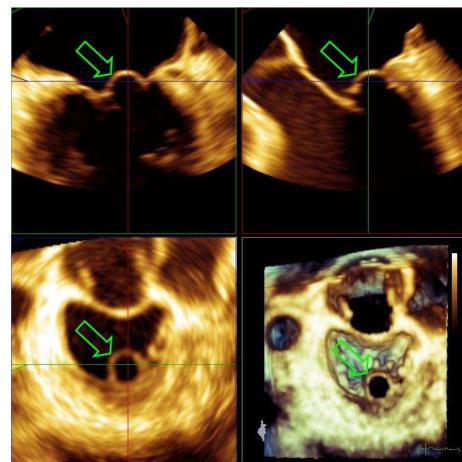
Опанувавши оригінальну стандартизовану методику «3D TRIPLAN», що базується на анатомічних орієнтирах, Ви відчуєте, що віртуально «подорожуєте» у серці!

- Кардіохірурги та променеві діагности також повинні знайти в цьому модулі корисну для своєї роботи інформацію.

точна планіметрія стенозованого мітрального отвору за методикою «3D TRIPLAN»

- характерні приклади практичного рутинного застосування тривимірної ехокардіографії

достовірна локалізація пролабуючого сегмента мітрального клапана (задня стулка, P2)

Ви мрієте зрозуміти серце?

Прагнете навчитись досліджувати його з максимальною точністю?

Бажаєте позбутись сумнівів у складних ситуаціях?

Хочете економити час при кожному обстеженні?

Розпочнімо все з нуля і просуваймось по слідовно:

- засвоймо функціональну анатомію серця;
- створімо його концептуальну модель, що складатиметься лише з кількох простих геометричних фігур;
- побудуймо чотири перерізи, три з яких ортогональні, «прив’язані» до цих фігур;
- уявімо розташування зазначених перерізів відносно основних анатомічних елементів серця;
- зрозумімо зображення, що походять від цих перерізів;
- навчімось отримувати ці перерізи у різних доступах;
- опануймо особливі технічні прийоми, що дозволяють отримувати оптимальні зображення у складних умовах реального життя;
- систематизуймо виміри та підрахунки, що характеризують анатомічний та функціональний стан серця;
- продумаймо прагматичні алгоритми дослідження, адаптовані до типових діагностичних ситуацій.

I головне, засвоймо все це на практиці у Школі Досконалої Допплер-Ехокардіографії!

Навчання може бути продовжене шляхом стажування в Европейському Шпиталі ім. Жоржа Помпіду (Париж).

Ехокардіографісти, що опанують стандартизовану методику досконалої Допплер-ехокардіографії за методикою «ЕCHO ЗР+4С», отримають можливість (на конкурсних засадах) приєднатись до мережі українсько-французьких сертифікованих діагностичних центрів.

Уніфікований підхід до діагностики відкриває перспективу телеконсультацій.

Перший семінар відбудеться відразу після сформування навчальних груп.

Для **попередньої** реєстрації просимо повідомити на електронну адресу echo3p4c@gmail.com :

Прізвище, ім'я, по-батькові	Телефон, e-mail	Місце роботи, адреса	Посада
Мотивація та додаткова інформація: що цікавить у нашій програмі, чому найбільше бажаєте навчитись, побажання тощо			